

Åtgärds katalog 2017-2020

BILAGA 1 TILL MILJÖPLAN FÖR LIDKÖPINGS KOMMUN

Åtgärder för ett hållbart Lidköping

I *Miljöplan för Lidköpings kommun* anges ett antal mål och viljeinriktningar som stakar ut riktningen för vårt miljöarbete framöver. Miljöplanens föreslagna mål och viljeinriktningar visar också på nödvändiga vägval om vi vill växa som kommun samtidigt som vi ska behålla de värden som skapar en sund livsmiljö och god livskvalitet för våra kommuninvånare. För att ytterligare förbättra vår livsmiljö och livskvalitet krävs en rad åtgärder. Genom en smartare energianvändning och mer hållbar konsumtion ska vi minska vår klimatpåverkan. Vi ska ta vara på och förstärka de tjänster som naturen ger oss och ta bättre vara på våra naturresurser och använda dem där de gör mest nytta.

I *Åtgärds katalog 2017-2020* ges en rad förslag på åtgärder som bidrar till att vi närmar oss de långsiktiga målen och viljeinriktningarna i miljöplanen. I vissa fall är åtgärdsförslagen hämtade från andra planer som tidigare har antagits politiskt av kommunfullmäktige eller någon nämnd. Andra förslag har kommit ur dialogen som varit i samband med att miljöplanen har tagits fram. Det är upp till varje förvaltning och bolag att värdera förslagen i åtgärds katalogen och ta ställning till hur de på bästa sätt kan bidra till att intentionerna i miljöplanen förverkligas. Frågor kring finansiering av åtgärderna behandlas i den ordinarie processen som förs varje år inom ramen för strategisk plan och budget.

Sund livsmiljö

Viljeinriktningar för geografiska Lidköping

Hantera farliga ämnen på ett miljöriktigt sätt.

Minimera halten av hälsoskadliga ämnen i luften i Lidköping.

Se till att det finns god tillgång och bra kvalitet på råvatten oavsett om dess ursprung är ett grundvatten eller ytvatten.

Möjliggöra att färdas på ett trafiksäkert, tryggt och miljömässigt bra sätt.

Förbättra och prioritera möjligheten att färdas till fots, med cykel och kollektivtrafik.

Ersätta miljö- och hälsoskadliga ämnen med mindre skadliga ämnen.

Förbättra systemen för att samla in och ta hand om allt farligt avfall.

Arbeta aktivt för att radonhalten i bostäder inte ska överstiga riktvärdet 200 Bq år 2020.

Satsa på att motverka nedskräpningen så att andelen kommuninvånare som är nöjda med renhållningen av parker och allmänna platser ökar.

Öka andelen areal åkermark som är certifierad för ekologisk produktion.

Mål för geografiska Lidköping

Mål

Till 2025 ska vattenkvaliteten vara god i våra vattenområden med avseende på ekologisk och kemisk status.

Till 2020 ska potentiellt förorenade markområden vara identifierade och de med stor risk utredda.

Till 2050 har alla markområden med mycket stor risk eller stor risk för människors hälsa eller miljön blivit åtgärdade.

Till 2020 ska kommunens samtliga badplatser uppnå utmärkt badvattenkvalitet enligt badvattendirektivet.

Nuläge

I dag (2017) uppnår inget av våra vattenområden god vattenkvalitet med avseende på ekologisk och kemisk status.

I dag (2017) är de flesta potentiellt förorenade områdena identifierade men väldigt få är utredda.

I dag (2017) är väldigt få åtgärdade.

Förra säsongen (2016) nådde 9 av 11 badplatser klassningen utmärkt badvattenkvalitet.

Viljeinriktningar för kommunen som organisation

Se till att kommunens förskolor är kemikaliesmarta.

Byta till mindre miljö- och hälsoskadliga kemikalier i våra verksamheter.

Mål för kommunen som organisation

Mål

År 2020 ska andelen miljömärkta livsmedel och Fairtrade av totala mängden livsmedel (kronor) handlat av grossist vara minst 40 procent för hela kommunen.

Minska antalet olika kemikalier i kommunens verksamheter med 25 procent till 2020.

Nuläge

Andelen miljömärkta livsmedel och Fairtrade var 30 procent för hela kommunen år 2016.

I dag (2017) har kommunen 1 800 kemikalier registrerade i kemikaliehanteringsystemet.

Förslag till åtgärder för sund livsmiljö

<i>(Åtgärder utan rangordning)</i>		Förslag på handläggning
1.	Utöka cykelnätet inom staden och mellan tätorterna.	<i>Samhällsbyggnad</i>
2.	Bygga ut och förbättra VA-nätet för att minska risk för näringsläckage och mikrobiologisk påverkan.	<i>Teknisk Service, Samhällsbyggnad</i>
3.	I samarbete med Länsstyrelsen, markägare och andra intressenter minska risken för utlakning av farliga ämnen från historiska markföroreningar.	<i>Samhällsbyggnad</i>
4.	Fortsätta utbyggnaden av bredband för att underlätta för en hållbar livsstil och bra digitala kommunikationer i kommunen.	<i>Teknisk Service</i>
5.	Stärka de gröna och blå stråken genom systematiskt arbete i alla steg av samhällsplaneringen. Tillämpa metoder för bedömning och värdering av ekosystemtjänster.	<i>Samhällsbyggnad</i>
6.	Genomföra informationskampanjer för att minska miljöpåverkan, till exempel om båt- och fordonstvätt, latrintömning, nedskräpning, invasiva arter, mikroplaster, fett- och oljeavskiljare samt hushållskemikalier.	<i>Samhällsbyggnad, Teknisk Service</i>
7.	Integrera pedagogik och hållbarhetstänk i samband med byggnation av det nya reningsverket.	<i>Teknisk Service</i>
8.	Informera om vattnets kretslopp och hur kommuninvånarnas beteende påverkar reningsverk och recipienter.	<i>Teknisk Service, Samhällsbyggnad</i>
9.	Ta fram en strategi och organisation för att minska nedskräpningen.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
10.	Minska näringsläckage och spridning av miljögifter genom att informera om frivilliga åtgärder eller ställa krav på miljöfarliga verksamheter och enskilda hushåll.	<i>Samhällsbyggnad</i>
11.	Ställa krav på miljöfarliga verksamheters kemikaliehantering, riskbedömning och genom substitutionsprincipen påskynda arbetet med utfasning av farliga kemikalier.	<i>Samhällsbyggnad</i>
12.	Inventera förekomst av PCB i byggnader och ställa krav på sanering där PCB finns i höga halter.	<i>Samhällsbyggnad</i>
13.	Inventera förekomst av radon i flerbostadshus och ställa krav på radonsänkande åtgärder där det behövs.	<i>Samhällsbyggnad</i>
14.	Uppmuntra till provtagning av enskilda vattentäcker.	<i>Samhällsbyggnad</i>
15.	Fastställa vattenskyddsområde för kommunens vattentäcker.	<i>Teknisk Service</i>
16.	Inventera källor till försämrad dålig badvattenkvalitet, samt åtgärda dessa för att förbättra badvattenkvaliteten på kommunala badplatser.	<i>Samhällsbyggnad</i>
17.	Genomföra projektet kemikaliesmart förskola.	<i>Intern Service, Barn & Skola, Kommunstyrelsens verksamheter, Samhällsbyggnad</i>
18.	Öka andelen upphandlade ekologiska och Fairtrade-produkter i kommunen.	<i>Samtliga förvaltningar</i>
19.	Laga mat ännu mer från grunden och fortsätta arbetet med hållbara måltider.	<i>Intern Service</i>
20.	Möjliggöra samordnad mottagning för lokalproducerade livsmedel.	<i>Intern Service</i>
21.	Påskynda arbetet med utfasning av farliga kemikalier genom att aktivt arbeta med riskbedömningar i Kemikaliestödsystemet EcoOnline och substitutionsprincipen.	<i>Alla kommunala förvaltningar och bolag</i>
22.	Ta fram rutin för en förbättrad vinterväghållning för cyklister med så liten negativ miljöpåverkan som möjligt.	<i>Samhällsbyggnad</i>
23.	Utveckla samarbeten med högskolor/universitet och näringslivet för att minska på miljöbelastningen genom utveckling av teknik och arbetssätt samt uppbyggnad och spridning av kunskap etc.	<i>Samtliga verksamheter</i>
24.	Driva projekt för hållbar livsstil.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
25.	Ta fram åtgärdsförslag för att minska läckage av närsalter till vattendrag och Vänerne samt gör utvärdering av resultat av genomförda åtgärder.	<i>Samhällsbyggnad</i>

Minskad klimatpåverkan

Viljeinriktningar för geografiska Lidköping

Hållbart boende

Bygga så hållbart och energieffektivt som möjligt.
Satsa på förnybar el genom lokal elproduktion och/eller "gröna elavtal".

Förbättra klimatskal hos befintliga bostäder och använda bästa möjliga teknik för att få ner elanvändningen.

Hållbara transporter

Satsa på alternativa drivmedel. Fossila bränslen ska fhasas ut.
Satsa på att öka andelen gång- och cykeltrafik samt kollektivtrafikåkande.
Främja gemensamhetslösningar som minskar behovet av egen bil.

Planera nya bostadsområden så att det finns alternativ till resor med egen bil.

Arbeta för minskade godstransporter på väg.

Hållbar konsumtion

Öka andelen klimatsmart och hälsosam mat.
Minska matsvinnet i hela livsmedelskedjan.
Satsa på en cirkulär ekonomi, det vill säga fler system för att "ägodela", köpa begagnat, reparera, låna eller hyra konsumtionsvaror.

Minska antalet långväga flygresor genom att exempelvis synliggöra attraktivt semesterland på närmare håll:

Mål för geografiska Lidköping

Mål	Nuläge
År 2020 ska koldioxidutsläppen ha minskat med 40 procent jämfört med 1990.	<i>Koldioxidutsläppen i geografiska Lidköping har minskat med 26 procent (2013).</i>
År 2045 ska Lidköping inte längre ha några nettoutsläpp av koldioxid till atmosfären.	<i>Koldioxidutsläppen var 174 000 ton 2013.</i>
År 2020 ska användningen av köpt el per invånare ha minskat med 20 procent jämfört med 2008.	<i>Elanvändningen har minskat med sju procent i både småhus och flerfamiljshus (2015).</i>
År 2020 ska användningen av köpt energi för uppvärmning per invånare ha minskat med 20 procent jämfört med 2008.	<i>Årlig såld fjärrvärme per småhus är oförändrad (2015) jämfört med 2008.</i>
År 2050 ska energianvändningen per areaenhet i byggnader ha minskat med 50 procent jämfört med 1995.	<i>Data om energianvändning per kvadratmeter saknas.</i>
År 2020 ska utsläppen av växthusgaser från jordbruket ha minskat med 10 procent jämfört med 2010.	<i>Enligt gjorda beräkningar har en viss ökning av utsläppen skett (2013) jämfört med 2010.</i>
År 2020 ska elanvändningen inom industrin ha minskat med 30 procent jämfört med 2008.	<i>Elanvändningen inom industrin har minskat med 22 procent (2013) jämfört med 2008.</i>
År 2020 ska utsläppen av koldioxid från fossila bränslen i transportsektorn ha minskat med 30 procent jämfört med 2010.	<i>Utsläppen av koldioxid från transportsektorn har totalt minskat med 12 procent (2013) sedan 2010.</i>
År 2030 ska fordonsflottan i Lidköping vara oberoende av fossila bränslen.	<i>Andelen personbilar som kan tankas med förnybara bränslen ligger på sju procent (2015).</i>
År 2020 används en stor del av den energipotential som finns inom jordbruket och inom skogsnäringen till produktion av värme eller till drivmedel.	<i>Nuläge saknas.</i>
År 2020 ska andelen som går, cyklar eller åker kollektivt för resor under 10 kilometer ha ökat med minst 30 procent jämfört med 2014.	<i>Senaste resvaneundersökningen (2014) visar att 37 procent går, cyklar eller åker kollektivt vid resa under 10 kilometer.</i>
År 2030 ska andelen förnybar energi ha ökat till minst 80 procent.	<i>Nuläge saknas.</i>

Viljeinriktningar för kommunen som organisation

Hållbara byggnader

Fortsätta att renovera och energiförbättra de äldre befintliga byggnaderna.

Optimera ytorna och nyproducera så hållbart det går utifrån både ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter.

Hållbara transporter

Fortsätta utfasningen av de fossila drivmedlen som kommunens egna fordon använder.

Optimera vår fordonsflotta, både antal fordon och storlek på dessa.

Fortsätta det aktiva arbetet med att minska klimatpåverkan från såväl våra tjänsteresor som de kommunanställdas resor till och från arbete.

Hållbar energi

Fortsätta installera solceller på lämpliga kommunala fastigheter.

Främja förnybar energiproduktion på alla sätt vi kan.

Hållbara måltider

Fortsätta att minska andelen livsmedel med hög klimatpåverkan.

Minska matsvinnet i alla led som går påverka.

Mål för kommunen som organisation

Mål	Nuläge
År 2020 ska energianvändningen per uppvärmd ytenhet i de bostäder och lokaler som förvaltas av kommunen, eller av kommunala bolag, ha minskat med 30 procent jämfört med 1995.	<i>Energianvändningen i lokaler som förvaltas av Intern Service har minskat med 24 procent sedan 1995.</i>
Elanvändningen i kommunens lokaler, räknat per ytenhet, ska ha minskat med 20 procent fram till 2020 jämfört med 2008.	<i>Elanvändningen i lokaler som förvaltas av Intern Service har minskat med 11 procent sedan 2008.</i>
Fram till 2020 ska idrottsanläggningarna, betraktade som en enhet, vara 20 procent energieffektivare än 2010.	<i>Energianvändningen var oförändrad i idrottsanläggningarna år 2016 jämfört med 2010 som var första året som Sparbanken Lidköping Arena var i full drift.</i>
År 2020 ska energianvändningen per gatulampa vara 30 procent mindre än 2008.	<i>Energianvändningen per gatulampa minskade med 17 procent 2016 jämfört med 2008.</i>
År 2020 ska Lidköpings kommun äga anläggningar som producerar minst 600 MWh solenergi.	<i>Produktionskapaciteten för solenergi var för Intern service fastigheter 266 MWh år 2016.</i>
År 2020 har kommunen en fossilbränslefri fordonsflotta.	<i>Från 2015 till 2016 minskade utsläppen av koldioxid från fossilt bränsle från cirka 1 000 ton till cirka 400 ton genom övergången till HVO-diesel.</i>

Förslag till åtgärder för minskad klimatpåverkan

(Åtgärder utan rangordning)

	Förslag på handläggning
1. Beakta möjligheten att ställa högre byggkrav än myndigheternas vid markanvisning.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
2. Fortsätta arbeta med hållbara resor för att åstadkomma beteendeförändringar som exempelvis att få fler att cykla, gå eller åka kollektivt.	<i>Samhällsbyggnad</i>
3. Utbilda barn och ungdomar i begreppet "klimatsmart mat".	<i>Utbildning, Barn & Skola, Intern Service</i>
4. Samverka med näringslivet och föreningar kring utbyggnad av laddinfrastruktur.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
5. Medverka och vara drivande i diskussionen om utvecklingen av Vänersjöfarten och Kinnekullebanan.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
6. Driva projekt för beteendeförändringar hos allmänheten och näringslivet vad gäller klimatavtryck.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
7. Minska utsläppen av växthusgaser från lantbruket genom rådgivning.	<i>Samhällsbyggnad</i>
8. Stimulera till att bilpooler kan startas.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter, AB Bostäder</i>
9. Öka användningen av elbilar och elcyklar.	<i>Alla kommunala förvaltningar och bolag</i>
10. Utföra förstudier av lämpliga objekt för solesinstallationer på kommunala fastigheter.	<i>Kultur & Fritid, AB Bostäder, Intern Service, Näringslivsfastigheter</i>
11. Arbeta för en ökad elproduktion hos Lidköping Energi AB.	<i>Lidköping Energi AB</i>
12. Fortsätta arbetet med hållbara transporter för de kommunanställda.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
13. Undersöka möjligheter för en större solcellspark.	<i>Lidköping Energi AB, Kommunstyrelsens verksamheter</i>
14. Undersöka möjligheterna för HVO-tankning för kommunens egna fordon utanför centralorten.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
15. Arbeta för ökad användning av system för resfria möten för kommunens anställda.	<i>Alla kommunala förvaltningar och bolag</i>
16. Handla mer klimatsmarta livsmedel i kommunens verksamhet.	<i>Intern service, Barn & Skola, Vård & Omsorg, Utbildning, Kultur & Fritid</i>
17. Arbeta med brukarbeteende i kommunens fastigheter för att ytterligare få ner användandet av energi.	<i>Kultur & Fritid, AB Bostäder, Intern Service, Näringslivsfastigheter</i>
18. Se över kommunens fastigheter i samband med renovering och ombyggnad för att hitta så kallade helhetslösningar på energiområdet och på så vis göra fastigheterna mer energieffektiva.	<i>Kultur & Fritid, AB Bostäder, Intern Service, Näringslivsfastigheter</i>
19. Lägga in ytterligare kommunala fastighetsobjekt i det överordnade styr- och övervakningssystemet för att driftoptimera.	<i>Intern Service</i>
20. Utredda frågan om effekten av anläggande och användande av värmepumpar i tät bebyggelse.	<i>Samhällsbyggnad</i>

Hållbar resursanvändning

Viljeinriktningar för geografiska Lidköping

Låta avfallstrappan genomsyra vår resursanvändning.
Främja insamling av organiskt avfall från verksamheter såsom storkök, restauranger och butiker för biologisk behandling så att växtnäring och energi tas till vara.

Främja kretsloppslösningar och resurseffektivitet vid byggnation av nytt reningsverk.

Mål för geografiska Lidköping

Mål

År 2020 ska andelen avfall som samlas in för återvinning, inklusive biologisk behandling, vara minst 45 procent.

År 2020 ska minst 50 procent av matavfallet från hushåll sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och energi tas till vara.

Senast 2025 ska fosfor i slammet från Lidköpings avloppsreningsverk tas tillvara och återföras som växtnäring till produktiv mark utan att detta medför en exponering för föroreningar som riskerar att vara skadliga för människor eller miljö.

Nuläge

År 2015 var andelen 25 procent.

I dag (2017) går allt matavfall till förbränning.

I dag (2017) sker ingen separat utvinning av fosfor i slammet.

Viljeinriktningar för kommunen som organisation

Låta avfallstrappan genomsyra vår resursanvändning.
Vara ett föredöme när det gäller avfallssortering och återvinning i verksamheterna.

Minska matsvinnet i alla led som går att påverka.
I första hand förbränna avfall för värmeutvinning när materialåtervinning inte är ett möjligt alternativ.

Förslag till åtgärder för hållbar resursanvändning

(Åtgärder utan rangordning)

	Förslag på handläggning
1. Anordna kretsloppsaktiviteter.	<i>Teknisk Service, Kultur & Fritid</i>
2. Införa nytt insamlingssystem för hushållsavfall.	<i>Teknisk Service i samverkan med övriga förvaltningar och bolag</i>
3. Förbättra källsorteringsmöjligheter i offentlig miljö.	<i>Teknisk Service, Samhällsbyggnad</i>
4. Utbilda i hållbar resursanvändning.	<i>Teknisk Service, Utbildning, Kultur & Fritid, Barn & Skola</i>
5. Öka kommunikationen med kommuninvånarna kring hållbar resursanvändning.	<i>Teknisk Service i samverkan med övriga förvaltningar och bolag</i>
6. Återbruka industrimark, exploatera för nybyggnation och parkmark.	<i>Samhällsbyggnad</i>
7. Göra en förstudie för att undersöka möjligheten att öka återbruket inom kommunens verksamheter.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
8. Utveckla slamhanteringen från avloppsreningsverk för att möjliggöra näringsåterföring till produktiv mark.	<i>Teknisk Service</i>
9. Förbättra avfallshanteringen i kommunens verksamheter.	<i>Alla kommunala förvaltningar och bolag</i>
10. Utredda på vilket sätt kommunen kan använda sig av gröna finanser.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
11. Utredda hur kommunen kan förstärka tillämpningen av cirkulär ekonomi i verksamheten.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>

Naturens tjänster

Viljeriktningar för geografiska Lidköping

Främja ekosystemtjänster i staden och på landsbygden.

Skapa en sammanhängande grön- och vattenstruktur.

Planera och sköta kommunens natur- och tätortsnära miljöer så att det främjar biologisk mångfald i staden och på landsbygden.

Skapa attraktiva naturområden och vattenleder för friluftsliv, rekreation och avkoppling.

Bedriva kommunens eget skogsbruk hållbart där sociala värden och naturvärden har högre prioritet än virkesproduktion och ekonomisk avkastning.

Verka för ett långsiktigt bevarande av och förbättrad tillgänglighet till värdefulla naturområden.

Arbeta för en mer anpassad vattenreglering av Vänern som motverkar igenväxning av stränderna och skärgården.

Undvika negativa störningar i känsliga naturområden.

Planera för att det finns tillgängliga grön- eller vattenområden om minst 1 hektar som innehåller kvaliteter för rofylldhet, naturupplevelser, lek och umgänge inom 300 meter från bostäder, förskolor och skolor i tätorterna.

Öka antalet restaurerade områden med värdefulla naturtyper (till exempel våtmarker, sandstränder, rinnande vattendrag, betesmarker och slätterängar).

Viljeriktningar för kommunen som organisation

Planera för ett hållbart samhälle och skapa förutsättningar för att bygga långsiktigt hållbart.

Planera och sköta kommunens natur- och tätortsnära miljöer så att det främjar den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna i staden och på landsbygden.

Bedriva kommunens eget skogsbruk hållbart där sociala värden och naturvärden har högre prioritet än virkesproduktion och ekonomisk avkastning.

Överväga kompensation när miljöer med viktiga ekosystemtjänster tas i anspråk för exploatering.

Förslag till åtgärder för naturens tjänster

<i>(Åtgärder utan rangordning)</i>		Förslag på handläggning
1.	Ta fram en plan för restaurering och anläggande av våtmarker i kommunen till förmån för omhändertagande av dagvatten, vattenrening, biologisk mångfald, friluftsliv och turism.*	Samhällsbyggnad
2.	Verka för en långsiktig lösning för att hejda igenväxningen av fågelskär och stränder vid Väneren via nätverk med andra myndigheter.*	Samhällsbyggnad
3.	Ta fram en plan för restaurering av igenväxta Vänerstränder med hänsyn till biologisk mångfald och friluftsliv.*	Samhällsbyggnad
4.	Ta fram en plan för den gröna infrastrukturen i kommunen.*	Samhällsbyggnad
5.	Ta fram en bristanalys över kommunens tätorter gällande tillgång till bostadsnära grönområden inom 300 meter från bostaden.	Samhällsbyggnad
6.	Ta fram skötselplaner för bostads-, skol- och tätortsnära natur.*	Samhällsbyggnad
7.	Bygga upp kunskap om naturen i Lidköpings kommun. Genomföra biotopkarteringar samt översiktliga och detaljerade inventeringar i Lidköpings kommun.	Samhällsbyggnad
8.	Stärka de gröna stråken, ekosystemtjänsterna samt skydda värdefull natur i samhällsplaneringen, till exempel genom ekosystemtjänstanalyser.	Samhällsbyggnad
9.	Förbättra förutsättningarna för olika arter och naturtyper i Lidköpings kommun, till exempel genom skydd av områden, restaurering och skötsel.	Samhällsbyggnad
10.	Arbeta med att förbättra förutsättningarna för vattenlevande organismer i vattendragen samt minska på exempelvis närings- och partikelbelastningen. Exempel på åtgärder kan vara restaurering av våtmarker, dagvattenhantering, borttagande av vandringshinder med mera.	Samhällsbyggnad
11.	Skydda hotade och skyddsvärda arter och naturtyper inom kommunen. Medverka i åtgärdsprogram, till exempel för asp.*	Samhällsbyggnad
12.	Utreda förutsättningar för stadsodlingar.	Kommunstyrelsens verksamheter, Samhällsbyggnad
13.	Göra en översiktlig ekosystemtjänstanalys över hela kommunen.	Samhällsbyggnad

*Åtgärdsförslaget sammanfaller med åtgärder i Lidköpings kommuns naturvårdsprogram

Kommunen som föregångare

Övergripande viljeinriktning för kommunens miljöarbete

Åstadkomma ständiga miljöförbättringar i samtliga verksamheter genom ledningssystemet.

Viljeriktningar för uppvärmning och elanvändning

Fortsätta att renovera och energiförbättra de äldre befintliga byggnaderna.

Optimera ytorna och nyproducera så hållbart det går utifrån både ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter.

Fortsätta att installera solceller på lämpliga kommunala fastigheter.

Främja förnybar energiproduktion på alla sätt vi kan.

Optimera och energieffektivisera reningsprocesserna inom vatten- samt avloppsreningsverken.

Mål för uppvärmning och elanvändning

Mål

År 2020 ska energianvändningen per uppvärmd ytenhet i de bostäder och lokaler som förvaltas av kommunen, eller av kommunala bolag, ha minskat med 30 procent jämfört med 1995.

Elanvändningen i kommunens lokaler, räknat per ytenhet, ska ha minskat med 20 procent fram till 2020 jämfört med 2008.

Fram till 2020 ska idrottsanläggningarna, betraktade som en enhet, vara 20 procent energieffektivare än 2010.

År 2020 ska energianvändningen per gatulampa vara 30 procent mindre än 2008.

År 2020 ska Lidköpings kommun äga anläggningar som producerar minst 600 MWh solenergi.

Nuläge

Energianvändningen i lokaler som förvaltas av Intern Service har minskat med 24 procent sedan 1995.

Elanvändningen i lokaler som förvaltas av Intern Service har minskat med 12,5 procent sedan 2008.

Energianvändningen var oförändrad i idrottsanläggningarna år 2016 jämfört med 2010 som var första året som Sparbanken Lidköping Arena var i full drift.

Energianvändningen per gatulampa minskade med 17 procent 2016 jämfört med 2008.

Produktionskapaciteten för solenergi var för Intern Services fastigheter 266 MWh år 2016.

Viljeriktningar för transporter

Fortsätta utfasningen av de fossila drivmedlen som kommunens egna fordon använder
Optimera vår fordonsflotta, både antal fordon och storlek på dessa.

Fortsätta det aktiva arbetet med att minska klimatpåverkan från såväl våra tjänsteresor som de kommunanställdas resor till och från arbete.

Mål för transporter

Mål

År 2020 har kommunen en fossilbränslefri fordonsflotta.

Nuläge

Från 2015 till 2016 minskade utsläppen av koldioxid från fossilt bränsle från cirka 1 000 ton till cirka 400 ton genom övergången till förnybar HVO-diesel.

Viljeriktningar för kemikaliehantering

Se till att kommunens förskolor är kemikaliesmarta.

Byta till mindre miljö- och hälsoskadliga kemikalier i våra verksamheter.

Mål för kemikaliehantering

Mål

Minska antalet olika kemikalier i kommunens verksamheter med 25 procent till 2020.

Nuläge

I dag (2017) har kommunen 1 800 kemikalier registrerade i kemikaliehanteringssystemet.

Viljeriktningar för avfallshantering

Låta avfallstrappan genomsyra vår resursanvändning.
Vara ett föredöme när det gäller avfallssortering och återvinning i verksamheterna.

Minska matsvinnet i alla led som går att påverka.

I första hand förbränna avfall för värmeutvinning när materialåtervinning inte är ett möjligt alternativ.

Viljeinriktningar för samhällsplanering

Planera för ett hållbart samhälle och skapa förutsättningar för att bygga långsiktigt hållbart.

Planera och sköta kommunens natur- och tätortsnära miljöer så att det främjar den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna i staden och på landsbygden.

Bedriva kommunens eget skogsbruk hållbart där sociala värden och naturvärden har högre prioritet än virkesproduktion och ekonomisk avkastning.

Överväga compensation när miljöer med viktiga ekosystemtjänster tas i anspråk för exploatering.

Synliggöra ekosystemtjänsterna i översiktsplaner, detaljplaner, vägplaner och andra fall där det är relevant.

Undvika exploatering av områden med höga ekologiska/sociala värden eller med högt odlingsvärde.

Viljeinriktningar för utbildning och kommunikation

Göra kommunens miljöarbete mer synligt och driva det i dialog med kommuninvånarna.

Uppmuntra kommuninvånarna att leva mer hållbart genom att kommunicera och göra det enklare.

Öka kommunanställdas nöjdhet med miljöarbetet avseende delaktighet, påverkansmöjlighet och information.

Öka andelen resfria möten och användandet av digital teknik för videokonferenser.

Viljeinriktningar för upphandling

Ställa krav enligt Upphandlingsmyndighetens kriterier vid upphandlingar och avrop enligt avtal.

Skapa rutiner som gör det enklare att avropa miljöanpassade varor.

Fortsätta att minska andelen livsmedel med hög klimatpåverkan.

Mål för upphandling

Mål

År 2020 ska andelen miljömärkta livsmedel och Fairtrade av totala mängden livsmedel (kronor) handlat av grossist vara minst 40 procent för hela kommunen.

Nuläge

Andelen miljömärkta livsmedel och Fairtrade var 30 procent för hela kommunen år 2016.

Lidköpings kommun
531 88 Lidköping
0510-77 00 00
www.lidkoping.se

 LIDKÖPING
VID VÄNERN